4

IV

GALEATII

BRVGORAE PATRICII MEDIOLANEN.

ET REGII FISCI PATRONI ORATIO,

habita Tridenti in Concilio Patrum, nomine Illu. & Excellen. Marchionis Piscariae, Regis Catholici Oratoris, die lunae. XVI. *Martij.*

M D L XII.

R I P AE.

M D L X I I.

GALEATII BRVGORAE PATRICII MEDIOLANENSI ET REGII FISCI Patroni Oratio, habita Tridenti in Concilio Patrum, nomine Illustrissimi & Excellentissimi Marchionis Piscariæ, Regis Catholici Oratoris, die lunæ. xvi. Martij MDLXII.

VOD Vnum ægrotæ Reipublicæ Christianæ remedium esse, semper uisum est, Patres amplissimi, illud omnino fuit, cum indicto Concilio spes bonis iniecta est, negocium felix, ac salutare a Pontificibus, a Cæsare, a Regibus una susceptum iri, ut magnis concursibus omniũ gentiũ, ac Nationũ celeberrimi cõuentus peragerentur, Ea re Pius. IIII. Pontifex maximus dignitatis Reipublicæ Christianæ, otijq; amantissimus, ut ad bene de omni Repub. sperandum, quasi signum aliquod omnibus sustulisse uideretur, nihil antiquius putauit, quam Cõcilium illud a Paulo Tertio Pontifice Max. hoc ipso in loco indictũ, retentum animo, remissum temporibus, longo interuallo intermissum reuocaret. Etenim si ullum unquam tempus huiusmodi rem desiderauit, hoc ipsum profecto est, quo multæ gentes, ac Nationes discerptæ, diuulsæ, conquassatæ sunt uarietate opinionum, & licentia impiæ disputandi; Quo multi a Christianæ Repub. aberrarunt; Quo denique omnis prope Christiana Ciuitas, intestinis malis, ac discordijs laborans, multa perdidit, & ornamenta dignitatis, & præsidia stabilitatis suæ. Quamobrem cum Pius Quartus Pont. Max. quasi bonus parens, & tutor fidelis, curaret ne patrimonium dignitatis Reipublicæ, a prædonibus nefarijs diriperetur, & si multa quidem pro illius dignitate, ac salute gessit, quæ orbis terræ iudicio, ac testimonio cõprobantur; Tamen nihil clarius, nihil gloriosius, nihil denique commendatius effecit memoriæ hominum sempiternæ, quam quod uos potissimum elegit Patres amplissimi, qui de summa rerũ oĩum deliberaretis. Nam quod consiliũ? quæ mẽs; nisi ut diuina sapientia uestra sedaretis hæc mala, pessimeq; affectam ciuitatem Christianam sanaretis, firmamque aliquando, ac uegetam redderetis. Quamobrem uos Patres amplissimi, quasi oracula ciuitatum, quasi moderatores populorum, quasi Architecti quidam ac fabri a Pontifice

Max. estis aduocati, ut huic sanctissi. Reipublicæ adsitis, & si illa stet eam muniatis, si labatur erigatis. Cui negocio, cum Philippus Rex pius, fortis, ac felix erga Christianam pietatem, iustumque hunc ipsius Principatum eodẽ modo affectus sit, quo modo Patrem suum prudentissimum, & sapientissimum Imperatorem Carolum Quintum Cæs. Augustum omnibus temporibus affectum fuisse memoria tenet; libentissime quidem, nisi multis, ac magnis occupationibus distineretur, interfuisset, coramq; graue oratione declarasset, quo studio, quo ardore, qua animi pietate semper fuerit, & hoc tempore maxime sit erga authoritatem sacrosanctæ sedis, totamque Rempublicam Christianã; idque eo libentius fecisset, ut & cæteri Reges, & Principes Ciuitatum ipsius exemplo adducti frequentiores hunc ipsum in locum conuenissent, & vos Patres amplissimi maiore animi alacritate omnia, quæ dilapsa iam fluxerunt, seueris legibus uinciretis, et Reip. uulnera curaretis. Quibus præter, vos vos inquã, Patres amplissimi mederi nemo põt. Sed cũ multis iustisq; de causis adesse ipse non potuerit, ex multis Heroibus, quorum magnam copiã habet, Franciscũ Ferdinandum Daualum Marchionem Piscarium elegit, dignumq; iudicauit, cui munus hoc legationis obeũdæ ultro deferret. Qui, & si in nullo ocio, at in summo negocio Prouinciam Mediolani cum Imperio administrat, tamen ab ipso Rege, qui cum antea semper, tum hoc uel maxime tempore os, oculos, mentem denique ipsam in unam Rempublicam Christianam conuertit, iussus est ea omnia, quæ ad sanctissimam Religionem pertinent, rebus humanis omnibus anteferre, & huc se quam primũ recipere. Adest igitur Frãciscus Ferdinandus a Catholico Rege missus, & eo nomine, ut & Regis personam hoc ipso in loco sustineat, & omnia eius officia, operam, laborẽ, copias denique omnes ad amplitudinem uestram conferat. Denique uobis præsto adsit, faueat, prosit quibuscunque rebus Rex ipse possit. Et si.n. Respublica Christiana maioribus præsidijs tegitur, ac Dei opt. max. numine ab omnibus insidijs aduersariorum defenditur, tamen humanis etiam opibus aliquando contra uim, & scelus uisa est eguisse. Etenim id circo potissimum Reges sancti appellantur, & terris a Deo dati sunt, ut & ad rerum temperationem sedeant, & Reipublicæ Christianæ non modo excubias, & custodias, sed etiã laterum suorum oppositus, & corporum polliceantur. Primum igitur cum Pont. max. uigilet, adsit, prouideat Reipub. Deinde magni animi sint in bonis uiris, magna concordia, incredibilis conspiratio, Deus deniq; ipse immortalis, ac præpotens huic suo Populo Christiano, huic clarissimo Imperio, huic pulcherrimæ Reipub. auxilium continenter ferat, non est desperandum fore, ut uos Patres amplissimi non modo labenti Christianæ Reipub. subueniatis, uerum etiam in ueterem libertatem, & dignitatem uindicetis. Ipsa certe, quæ nuper crescentibus malis, quæ ipsam interimunt, capiti, salutiq; suę prope de-

sperare uidebatur, & miseris temporibus, ac perditis moribus afflicta, & oppressa iacebat, nunc tandē aliquādo bene sperare freta præsertim medicina consiliorum uestrorum, salutaribusque auxilijs cœpit. Confidit .n. se ueteris morbi grauitatem uobis curatoribus de pulsuram; cōfidit a nouis tentationibus uestra diligentia liberam futuram; Confidit, denique antiquum robur, ac corporis firmitatem breui recuperaturam. An uero cum sciat uos, quos non tanquam aliquos ex urbe Roma missos, sed de coelo delapsos intuetur, in loco tam excelso pulcherrime sedere, & ad defensionem suam stare, non se se excitet? non se se erigat? non caput extollat? Quæ cum ita se habeant, facile omnes in eam spem ingrediuntur fore, ut omnes, qui fortasse aliquo modo aberrarunt, redeant in uiam, & ueritas multis incommodis debilitata, tandem opera, & æquitate uestra recreetur, & locum, in quo consistat, reperire possit. Postularet fortasse hoc loco magnitudo rei, expectatio uestri, quæ mirabilis est, ut Franciscus Ferdinandus commoneret uos Patres amplissimi, ut in hac turbulentissima tempestate Reipub. in tam grauibus cogitationibus uestris omnia diligentissimæ dispiceretis. Sed cum secum ipse consideret incredibilem sapientiam uestram, ac prope diuinam, nullamque rem tantā esse, ac tam difficilem, quam uos, non & consilio regere, & integritate tueri, & uirtute conficere possitis, nihil sibi timere faciendum esse putat, nihil uos cuiusq; monitis egere arbitratur. Videt uos quasi in uigilia quadam manere, nec usquam discedere, nec a Repub. deijcere oculos, ex eo die, quo in hoc Cōcilium conuocati estis. Videt in tantis tenebris erroris a Deo opt. max. clarissimum lumen præferri mentibus uestris. Videt animos uestros reipublicæ conseruandæ cupiditate sua sponte incensos ab eodem inflammari. Intelligit uos nihil neque cupide, neque temere, sed omnia, & sapienter, & fortiter administrare: Intelligit uos ab omnibus cæteris cogitationibus ad unam salutem communem conferri. Intelligit denique uos cogitationes, & mentes uestras in hoc uno fixisse, & locasse, ut Rempublicam constituatis, & in pristinum gradum restituatis. Quæ Omnia cum uideat, & quantum in uobis fuit, præclare iecisse uos iam fundamenta stabiliendæ Reipublicæ, & eam suauissime nunc a uobis tractati, arte, quæ lenit, non exasperat, sanat, non ulcerat, mouet, non perturbat animos hominum, & in posterum nulla uos in re muneri uestro defuturos esse. Vnum illud restare putat, ut in proprio suo officio permanens; Philippi maximi, & potentissimi Regis nomine studiū officium, operam gratiam, authoritatem, copias denique omnes uobis Patres amplissimi sine ulla exceptione, aut laboris, aut occupationis, aut temporis polliceatur, ac deferat.

RESPONSVM SANCTAE SYNODI
IN ADMISSIONE ORATORIS
Philippi Hispaniarum Regis Catholici.

Tsi Francisce Ferdinando Marchio Excell. pius studium Inuictissimæ Austriæ Domus, atq; animi propensio erga Rempub. Christianam, ueramq; Christi Religionem Romanis Pontificibus, sanctæq; Sedi spectata, atq; probata semper fuit; hoc tamen potissimum tempore catholici, potentissimiq; Philippi Regis, cuius personam merito Legatus sustines, promptus, paratus,q; animus in uera religione, quæ ad paucos redacta est, conseruanda; & a tot impietatibus reuocanda, ac in ueteri dignitate, & sinceritate tuenda, adeo exoptatus, adeo iucundus sacræ huic generali Synodo extitit, & omnium animos erexit, ut spem certam attulerit, Christianæ Reipub. grauiter quidem ægrotanti, salutare remedium, magnaq; ex parte conuulsæ, atq; collapsæ, uerum, firmumq; subsidium afferri posse, præsertim Pio Quarto Pont. Max. Pastoreq; uigilantissimo duce, & auctore, qui e Romana sacra illa, & non uiolabili specula, salutare, & expectatum Concilij signum erexit; Tridentumq; remisit, quo Christi oues a feris apris dispersas, & immanium luporum faucibus crudeliter absorptas, ad Christi tandem gregem nostris humeris, nostris inquam, humeris patienter, mansueteq; portaremus: Ferdinando Cæsare opt. Romanæ Ecclesiæ Primogenito, Regibus, Christianisq; deniq; Principibus, quorum hic frequentes, insignesq; legatos adesse cernimus, fautoribus, beneq; iuuantibus, e quorũ numero facile Princeps Philippus Rex Caroli quinti Cæs. Inuictis. cuius memoria in benedictione est, & omnibus uirtutum numeris cumulatissimi, ut aliarum hæroicarum uirtutum, ita etiam ueræ religionis uerissimus hæres, & imitator, omnem operam, studium, industriam, facultates, omnem denique corporis sui laborem benignissime polliceatur, & si opus fuerit, fidelissime præstabit; quem ita pium, ita sanctum, uereque regium animum, atq; studium generalis hæc sancta

Synodus, ita libenter tota mente amplectitur, ita merito laudat, & extollit, ita iure lætatur, & in eo conquiescit, vt magnas quidẽ gratias Potentissimo, Christianique nominis firmissimo propugnaculo, atq; uindici per me omnium Patrum nomine agi uoluerit: Tibique etiã Dauale Princeps Clarissime, uel multis tuis nominibus, uel honorifice huius legationis nomine plurimum debere fateatur. Atq; omnia, quæ ad ipsius iustissimi, pientissimiq; Regis honorẽ, auctoritatẽ dignitatẽ pertineãt, quantũ licuerit, libentissime pro suis meritis Sancta Synodus præstabit: Deumq; Optimum Maximum obsecrat, ut talium, tantorumque Regum, ita pios animos, ita pro Christi fide, ueraque religione accensos, atq; inflammatos perpetuo conseruare, ac tueri liceat. Mandatum uero Regium quantum de iure debet, admittit.

